

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำเสนอประเด็นที่สำคัญตามลำดับดังนี้

1. จรรยาบรรณวิชาชีพ

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของจรรยาบรรณ
- 1.2 ความเป็นมาของจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา
- 1.3 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

พ.ศ. 2550

2. การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารและครู

- 2.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง
- 2.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- 2.3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- 2.4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- 2.5 จรรยาบรรณต่อสังคม

3. ประสิทธิภาพของโรงเรียน

- 3.1 ความหมายของประสิทธิผล
- 3.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน
- 3.3 ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามแนวทางการบริหารการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน

4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยในประเทศ
- 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จรรยาบรรณวิชาชีพ

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นรายชื่อได้ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของจรรยาบรรณ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า จรรยาบรรณ ไว้ดังนี้ คือ จรรยาบรรณหมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, หน้า 303) นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของจรรยาบรรณไว้ ดังนี้

สมาคมวิเคราะห์หลักทรัพย์ (2550, หน้า 3) ให้ความหมายของจรรยาบรรณว่า ความประพฤติดี หรือกิจการที่ควรประพฤติในหมู่คณะ บรรณ แปลตามตัวอักษรว่า หนังสือ หรืออาจแปลโดยอรรถว่า สิ่งที่มีผลเข้าไว้ด้วยกันเป็นหมวดหมู่ จรรยาบรรณจึงหมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละวิชากำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของสมาชิกและวงการวิชาชีพนั้น

พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2555, หน้า 74) ได้กล่าวว่า จรรยาบรรณ คือ ประมวลความประพฤติหรือระบบจริยธรรมที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละกลุ่มกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ มีการประกาศใช้โดยกลุ่มเพื่อควบคุมตนเองและลงโทษตนเอง มีหลักพึงควรกระทำตนให้เป็นที่ปรารถนาของกันและกัน เน้นเสถียรภาพส่วนตนมารยาทในสังคมอันพึงควรปฏิบัติแก่ผู้เกี่ยวข้องกับอาชีพการงานของตน

ไพวัลย์ เหล็งสุดใจ (2555, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของจรรยาบรรณวิชาชีพว่า หมายถึง ประมวลความประพฤติ ข้อบังคับ มารยาท ที่ผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อการรักษาพึงปฏิบัติ งดเว้นปฏิบัติ ยึดถือปฏิบัติเป็นเกณฑ์ตามหลักสากลในการพัฒนาประสิทธิภาพสำหรับบุคคลหมู่คณะ องค์กรและสังคม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง ฐานะของสมาชิก ความดีงามรวมทั้งก่อให้เกิดความสงบสุขและความเจริญในตัวคน วิชาชีพและสังคม อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ เป็นจริยธรรมของกลุ่มคนร่วมอุดมการณ์ เป็นหลักประพฤติกติกา มารยาทที่ทุกคนเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ควรจะร่วมกันรักษาไว้ เพื่อดำรงเกียรติและศรัทธาจากผู้อื่น ละเมียด

ละไม่กว่ากฎระเบียบ สึกซึ่งกว่าวินัย สูงค่าเทียบเท่าอุดมการณ์ จรรยาบรรณเป็นสายใยของคณกรุ่มร่วมอาชีพร่วมอุดมการณ์ เป็นระบบเกียรติศักดิ์ที่ใช้ดูแลและปกครองกันเอง เพื่อดำรงความเชื่อถือ และเกียรติคุณแห่งอาชีพ ให้เป็นที่ศรัทธาของสาธารณชน

สุทธิติ ชัตติยะ (2556, หน้า 166) ให้ความหมายของจรรยาบรรณไว้ว่า จริยธรรมวิชาชีพซึ่งเป็นมาตรการที่ครอบคลุมในทุกเรื่องทุกประการที่เป็นข้อควรประพฤติสำหรับคณกรุ่มวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่ง โดยมีลักษณะเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ทราบและยึดถือปฏิบัติกันในวิชาชีพนั้น

อนิวัช แก้วจำนงค์ (2556, หน้า 137) กล่าวว่า จรรยาบรรณเป็นหลักความประพฤติของบุคคลในแต่ละคณกรุ่มอาชีพเป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยวจิตใจให้มีคุณธรรมและจริยธรรม วิชาชีพชั้นสูงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะโยใช้วิธีแห่งปัญญา ส่วนใหญ่มีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพ วิชาชีพชั้นสูงนั้นพิจารณาได้จากกรณีกฎหมายเข้ามารองรับในกฎหมายที่กำหนดองค์การวิชาชีพไว้ด้วย จรรยาบรรณวิชาชีพเกิดขึ้นจากการรวมคณกรุ่มของบุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกันโดยเข้ามากำหนดร่วมกัน โดยหลักการหรือข้อกำหนดเพื่อใช้ในการควบคุมดูแลผู้ประกอบอาชีพนั้นให้ประกอบอาชีพไปในทางที่ดี

จากความหมายของจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังที่มีผู้ให้ความหมายไว้ข้างต้นนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดที่เป็นแนวทางประพฤติหรือปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู เพื่อรักษาหรือส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของความเป็นข้าราชการ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และหน่วยงาน โดยมีการกำกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น

2. ความเป็นมาของจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา

จรรยาบรรณของวิชาชีพ หมายถึง มาตรฐานการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือแก่ผู้รับบริการและสังคมอันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556, หน้า 72)

จรรยาบรรณวิชาชีพนั้น ได้มีการออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เพื่อบังคับใช้กับผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งข้อจำกัดและ

เงื่อนไขตามข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน โดยมาตรฐานการปฏิบัติตนของ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการบริหารสถานศึกษา ต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

นคร พันธุ์ณรงค์ (2550, หน้า 1 – 29) ได้กล่าวว่า หลักการจรรยาบรรณตามแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูของระเบียบคุรุสภาไว้ ดังนี้

การแสดงออกของบุคคลในทางที่ดี เป็นผลมาจากสภาวะจิตใจที่ดีงามและความเชื่อถือที่ถูกต้องของบุคคลที่มีความรักและเมตตา ย่อมแสดงออกด้วยความปรารถนาในอันที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อบุคคลอื่น มีความสุภาพเอื้ออาทรส่งผลดีต่อศิษย์ในทุกด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรักและเมตตาศิษย์โดยให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาศิษย์ให้เจริญได้อย่างเต็มศักยภาพและถือว่าความรับผิดชอบของตนจะสมบูรณ์ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ในวิชาชีพแสวงหาประโยชน์ตนโดยมิชอบ และไม่ใช้ศิษย์กระทำการใดๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต ใฝ่รู้ศึกษาค้นคว้าริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองและเทคโนโลยี รักและศรัทธาในอาชีพครู แสดงออกด้วยความชื่นชมและเชื่อมั่นในอาชีพครู ด้วยตระหนักว่าอาชีพที่มีเกียรติมีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม ครูพึงปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและภูมิใจ รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของอาชีพครู เข้าร่วมกิจกรรมและสนับสนุนองค์การวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า จรรยาบรรณ คือ รูปแบบของจริยธรรมในวงการวิชาชีพที่เป็นข้อกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพยึดถือปฏิบัติในด้านบทบาทหน้าที่และพฤติกรรมของสมาชิก เพื่อให้เกิดความเรียบร้อย ความดีงาม ความสงบสุขและความเจริญในตัวบุคคลนั้น วงการผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา อันได้แก่ ครู ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ที่ควรยึดถือปฏิบัติและอยู่ภายใต้ข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา

3. ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดให้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการบริหารสถานศึกษา ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งข้อจำกัดและเงื่อนไขตามข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน โดยมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการบริหารสถานศึกษา ต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่คณะกรรมการคุรุสภา ออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ไว้ 5 หมวด ได้แก่ หมวด 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง หมวด 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมวด 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ หมวด 4 จรรยาบรรณต่อ ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และหมวด 5 จรรยาบรรณต่อสังคม และผู้บริหารสถานศึกษาต้องประพฤติตนตามแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2550 โดยกำหนดไว้ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2550, หน้า 37)

3.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง กำหนดว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวินัยในตนเองพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอโดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังนี้

3.1.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

3.1.1.1 ประพฤติตนเหมาะสมกับสถานภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี

3.1.1.2 ศึกษา ค้นคว้า ริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ

3.1.1.3 ส่งเสริมและพัฒนาครูในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

3.1.1.4 สร้างผลงานที่แสดงถึงการพัฒนาความรู้และความคิดในวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับ

3.1.1.5 ส่งเสริมการปฏิบัติงานโดยมีแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ร่วมและใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและก้าวทันการเปลี่ยนแปลง
ในอนาคต

3.1.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

3.1.2.1 เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือเสพสิ่งเสพติดจนขาดสติหรือ
แสดงกิริยาไม่สุภาพเป็นที่น่ารังเกียจในสังคม

3.1.2.2 ประพฤติผิดทางชู้สาวหรือมีพฤติกรรมล่วงละเมิด
ทางเพศ

3.1.2.3 ไม่พัฒนาความรู้ในวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและ
องค์กร

3.1.2.4 ไม่ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อไปปรับปรุง
พัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.1.2.5 ไม่มีแผนหรือไม่ปฏิบัติงานตามแผนไม่มีการประเมินผล
หรือไม่นำผลการประเมินมาจัดทำแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง

3.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ กำหนดว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง
รักศรัทธาซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพโดยต้อง
ประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังนี้

3.2.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

3.2.1.1 แสดงความชื่นชมและศรัทธาในคุณค่าของวิชาชีพ

3.2.1.2 รักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

3.2.1.3 ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพ

ให้สาธารณชนรับรู้

3.2.1.4 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อซื่อสัตย์สุจริตตาม

กฎระเบียบและแบบแผนของทางราชการ

3.2.1.5 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจและใช้ความรู้

ความสามารถในการพัฒนาครูและบุคลากร

3.2.1.6 สนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาครู

การเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา

3.2.1.7 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ศึกษาค้นคว้า

วิเคราะห์วิจัยและนำเสนอผลงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

- 3.2.1.8 เข้าร่วมส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ
วิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์
- 3.2.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย
- 3.2.2.1 วิพากษ์หรือวิจารณ์องค์การหรือวิชาชีพจนทำให้เกิด
เกิดความเสียหาย
- 3.2.2.2 ดุหมิ่นเหยียดหยามให้ร้ายผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
ศาสตร์ ในวิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพ
- 3.2.2.3 ประกอบการงานอื่นที่ไม่เหมาะสมกับการเป็น
ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา
- 3.2.2.4 ไม่ซื่อสัตย์สุจริตไม่รับผิดชอบหรือไม่ปฏิบัติตาม
กฎระเบียบหรือแบบแผนของทางราชการจนก่อให้เกิดความเสียหาย
- 3.2.2.5 ละเลยเพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการต่อผู้ร่วมประกอบ
วิชาชีพที่ประพฤติ
- 3.2.2.6 คัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
- 3.2.2.7 บิดเบือนหลักวิชาการในการปฏิบัติงานจน
ก่อให้เกิดความเสียหาย
- 3.2.2.8 ใช้ความรู้ทางวิชาการวิชาชีพหรืออาศัยองค์กร
วิชาชีพแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ
- 3.3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ กำหนดว่า ผู้บริหารสถานศึกษา
ต้องรักเมตตาเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาท
หน้าที่โดยเสมอหน้า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะและนิสัย
ที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความ
บริสุทธิ์ใจ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกายวาจา
และจิตใจ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย
สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ และผู้บริหารสถานศึกษา
ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จาก
การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผน
พฤติกรรมดังนี้

3.3.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

- 3.3.1.1 ปฏิบัติงานหรือให้บริการอย่างมีคุณภาพ
โดยคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้รับบริการ
- 3.3.1.2 ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานเพื่อปกป้องสิทธิเด็ก
เยาวชนและผู้ด้อยโอกาส
- 3.3.1.3 บริหารงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมือง
ที่ดี
- 3.3.1.4 รับฟังความคิดเห็นที่มีเหตุผลของศิษย์และ
ผู้รับบริการ
- 3.3.1.5 ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมวางแผนการ
ปฏิบัติงานและเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง
- 3.3.1.6 เสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ศิษย์และ
ผู้รับบริการด้วยการรับฟังความคิดเห็นของชมเชยและให้กำลังใจอย่างกัลยาณมิตร
- 3.3.1.7 ให้ศิษย์และผู้รับบริการได้มีส่วนร่วมในการเสนอ
แนวคิดหรือวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพ
- 3.3.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย
- 3.3.2.1 ปฏิบัติงานมุ่งประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องไม่เป็น
ธรรมหรือมีลักษณะเลือกปฏิบัติ
- 3.3.2.2 เรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้รับบริการ
ในงามตามบทบาทหน้าที่
- 3.3.4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ กำหนดว่า
ผู้บริหารสถานศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบ
คุณธรรมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ โดยพึงประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบ
แผนพฤติกรรม ดังนี้
- 3.3.4.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย
- 3.3.4.1.1 ริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารเพื่อให้เกิดการ
พัฒนาทุกด้านต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- 3.3.4.2 ส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิของผู้ร่วมประกอบ
วิชาชีพ
- 3.3.4.3 เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

3.3.4.4 ใช้ระบบคุณธรรมในการพิจารณาผลงาน

ของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

3.3.4.5 มีความรักความสามัคคีและร่วมใจกันฝึก

กำลังในการพัฒนาการศึกษา

3.3.4.6 ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้

ร่วมประกอบวิชาชีพ

3.4 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

3.4.1 นำเสนอแง่มุมทางลบต่อวิชาชีพข้อเสนอไม่ได้เป็น

ประโยชน์ต่อการพัฒนา

3.4.2 ปกปิดความรู้ไม่ช่วยเหลือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

3.4.3 แนะนำในทางไม่ถูกต้องต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพจน

ทำให้เกิดผลเสียต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

3.4.4 ไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับผู้ร่วมประกอบ

วิชาชีพในเรื่องที่ตนมีความถนัดแม้ได้รับการร้องขอ

3.4.5 ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของตนเอง

เป็นหลักไม่ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

3.4.6 ใช้อำนาจหน้าที่ปกป้องพวกพ้องของตนที่กระทำผิด

โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมประกอบวิชาชีพหรือองค์กร

3.4.7 ยอมรับและชมเชยการกระทำของผู้ร่วมประกอบ

วิชาชีพที่บกพร่องต่อหน้าที่หรือศีลธรรมอันดี

3.4.8 วิพากษ์วิจารณ์ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพในเรื่องที่

ก่อให้เกิดความเสียหายหรือแตกความสามัคคี

3.5 จรรยาบรรณต่อสังคม กำหนดว่า ผู้บริหารสถานศึกษา

พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจสังคมศาสนา

ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาสิ่งแวดล้อมรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการ

ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขโดยพึงประพฤติและละ

เว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังนี้

3.5.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

3.5.1.1 ยึดมั่นสนับสนุนและส่งเสริมการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5.1.2 ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในทางวิชาการ หรือวิชาชีพแก่ชุมชน

3.5.1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อให้ คิษย์และผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3.5.1.4 เป็นผู้นำในการวางแผนและดำเนินการเพื่อ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพัฒนาเศรษฐกิจภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรม

3.5.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

3.5.2.1 ไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนกิจกรรมของ ชุมชนที่จัดเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางตรงหรือทางอ้อม

3.5.2.2 ไม่แสดงความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์หรือ พัฒนาเศรษฐกิจสังคมศาสนาศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาหรือสิ่งแวดล้อม

3.5.2.3 ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อม

3.5.2.4 ปฏิบัติตนเป็นปฏิปักษ์ต่อวัฒนธรรมอันดีงาม ของชุมชนหรือสังคม

ดังนั้นสรุปได้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา คือ ครู ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ต้องหรือพึงประพฤติปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบ วิชาชีพทางการศึกษาต้องหรือพึงปฏิบัติตาม และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ที่กำหนดให้ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องหรือพึงละเว้น คือ ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาการเอง ด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ รัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ รัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ คิษย์และผู้รับบริการ พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบ คุณธรรม พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารและครู

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารและครู ซึ่งเป็นมาตรฐานการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าจรรยาบรรณครูที่เกี่ยวกับครูและผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความหมายเดียวกันจากการศึกษาดังกล่าวได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารและครู ไว้ดังนี้

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

ราชกิจจานุเบกษา (2550, หน้า 43 – 46) กล่าวว่า จรรยาบรรณต่อตนเอง หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

1.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์

1.1.1 ประพฤติตนเหมาะสมกับสถานภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี

1.1.2 ศึกษาค้นคว้าริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนา

วิชาชีพอยู่เสมอ

1.1.3 ส่งเสริมและพัฒนาครูในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ในการจัดการเรียนรู้

1.1.4 สร้างผลงานที่แสดงถึงการพัฒนาความรู้และความคิด

ในวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับ

1.1.5 ส่งเสริมการปฏิบัติงานโดยมีแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

และใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

1.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

1.2.1 เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือเสพสิ่งเสพติดจนขาดสติหรือแสดง

กิริยาไม่สุภาพเป็นที่น่ารังเกียจในสังคม

1.2.2 ประพฤติผิดทางชู้สาวหรือมีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ

1.2.3 ไม่พัฒนาความรู้ในวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและองค์การ

1.2.4 ไม่ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อไปปรับปรุง

พัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2.5 ไม่มีแผนหรือไม่ปฏิบัติตามแผนไม่มีการประเมินผลหรือ

ไม่นำผลการประเมินมาจัดทำแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง

พินิจนารถ ลำดาบ (2552, หน้า 24 – 27) ได้ให้ความหมาย

จรรยาบรรณต่อตนเอง หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูได้ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การต้องมีวินัยในตนเอง การพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ พัฒนาบุคลิกภาพ ปฏิบัติตนที่ดั่งาม สุภาพเรียบร้อย รักษาชื่อเสียงไม่ประพฤตเสียมเสียด อุทิศเวลาให้กับทางราชการ ไม่ละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล หมั่นศึกษาหาความรู้ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจสังคม และการเมืองอยู่เสมอแล้วเผยแพร่ความรู้ที่มีผ่านสื่อต่างๆ อย่างไม่ปิดบัง ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบให้เกียรติผู้อื่น ไม่นำผลงานคนอื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาและให้เกียรติศาสนาอื่น ประพฤติตนให้ชุมชนและสังคมเลื่อมใส

กิตติศักดิ์ ม่อมพะเนาว์ (2555, หน้า 50 – 64) ได้ให้ความหมาย ด้าน

จรรยาบรรณต่อตนเอง หมายถึง ข้อกำหนดที่ให้ผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองให้ทันสมัยต่อความก้าวหน้าทางวิชาการตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง หมั่นเพิ่มพูนวิสัยทัศน์และพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับอาชีพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (2555, หน้า 1)

กล่าวว่า จรรยาบรรณต่อตนเอง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจสังคมและการเมืองอยู่เสมอ โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม

สุวิมล บุญลี (2557, หน้า 52 – 55) ได้ให้ความหมาย จรรยาบรรณต่อ

ตนเอง หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

จากความหมายของจรรยาบรรณต่อตนเองสรุปได้ว่า จรรยาบรรณต่อ

ตนเอง หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูมีการประพฤติปฏิบัติตนที่เป็นผู้มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม การปกครอง มีการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ราชกิจจานุเบกษา (2550, หน้า 43 – 46) กล่าวว่า จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

2.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์

- 2.1.1 แสดงความชื่นชมและศรัทธาในคุณค่าของวิชาชีพ
- 2.1.2 รักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ
- 2.1.3 ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้
- 2.1.4 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อซื่อสัตย์สุจริตตามกฎหมายระเบียบและแบบแผนของทางราชการ
- 2.1.5 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจและใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนาครู และบุคลากร
- 2.1.6 สนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาครูการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษา
- 2.1.7 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์วิจัย และนำเสนอผลงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
- 2.1.8 เข้าร่วมส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมของวิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์

2.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

- 2.2.1 วิพากษ์หรือวิจารณ์องค์กรหรือวิชาชีพจนทำให้เกิดความเสียหายขององค์กรวิชาชีพ
- 2.2.3 ประกอบการงานอื่น ที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา
- 2.2.4 ไม่ซื่อสัตย์สุจริตไม่รับผิดชอบต่อหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบหรือ

แบบแผนของทางราชการจนก่อให้เกิดความเสียหาย

2.2.5 ละเลย เพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
ที่ประพฤติ ผิดจรรยาบรรณ

2.2.6 คัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

2.2.7 ปิดป้องหลักวิชาการในการปฏิบัติงานจนก่อให้เกิดความ
เสียหาย

2.2.8 ใช้ความรู้ทางวิชาการวิชาชีพหรืออาศัยองค์การวิชาชีพแสวงหา
ประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

พินิจนารถ ลำดวน (2552, หน้า 24 – 27) ได้ให้ความหมาย
จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตนที่เกี่ยวกับการ
มีความรัก ความศรัทธา ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม
มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์การวิชาชีพและเข้าร่วมกิจกรรมของ
องค์กรสม่ำเสมอ

กิตติศักดิ์ ม่อมพะเนาว์ (2555, หน้า 50 – 64) ได้ให้ความหมาย
ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดที่ให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องม
ความศรัทธาต่ออาชีพ ซื่อสัตย์ สุจริตและรับผิดชอบต่อการประกอบวิชาชีพ กระทำตนเป็น
สมาชิกที่ดีขององค์การวิชาชีพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาองค์กร
วิชาชีพให้ก้าวหน้า

สุวิมล บุญลี (2557, หน้า 52 – 55) ได้ให้ความหมาย จรรยาบรรณต่อ
วิชาชีพ หมายถึงผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบต่อ
ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การวิชาชีพ

สรุปได้ว่า จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึง แนวทางที่ผู้ประกอบวิชาชีพ
ทางการศึกษาต้องปฏิบัติประกอบด้วยรัก ศรัทธา ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
รับผิดชอบต่อวิชาชีพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ
ของตนเองทางด้านวิชาชีพเพื่อคุณภาพของสถานศึกษา

3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

ราชกิจจานุเบกษา (2550, หน้า 49) ระบุว่า จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรักเมตตาเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และ

ผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกายสติปัญญาจิตใจอารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ และผู้บริหาร สถานศึกษาต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรมดังกล่าวต่อไป

3.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์

- 3.1.1 ปฏิบัติงานหรือให้บริการอย่างมีคุณภาพโดยคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้รับบริการ
- 3.1.2 ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานเพื่อปกป้องสิทธิเด็กเยาวชนและผู้ด้อยโอกาส
- 3.1.3 บริหารงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 3.1.4 รับฟังความคิดเห็นที่มีเหตุผลของศิษย์และผู้รับบริการ
- 3.1.5 ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมวางแผนการปฏิบัติงานและเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง
- 3.1.6 เสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ศิษย์และผู้รับบริการด้วยการรับฟังความคิดเห็นยกย่องชมเชยและให้กำลังใจอย่างกัลยาณมิตร
- 3.1.7 ให้ศิษย์และผู้รับบริการได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดหรือวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพ

3.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

- 3.2.1 ปฏิบัติงานมุ่งประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องไม่เป็นธรรมหรือมีลักษณะเลือกปฏิบัติ
- 3.2.2 เรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้รับบริการในงานตามบทบาทหน้าที่

พินิจนารถ ลำดวน (2552, หน้า 24 – 27) เสนอความหมายจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีความรัก ความเมตตา การเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาท

หน้าที่โดยเสมอหน้า การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ การนิเทศติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของครู การส่งเสริมบุคลากรให้มีคุณภาพ สัมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง การรับฟังความคิดเห็นการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ร่วมงาน มีความเป็นประชาธิปไตย การมีความมั่นคงทางอารมณ์รู้จักยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานอย่างจริงใจ พร้อมทั้งคอยส่งเสริมบุคลากรให้มีมาตรฐานวิชาชีพที่เหมาะสม การยอมรับความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้ร่วมงาน การไม่กระทำตนเป็นปฏิบัติต่อความเจริญทางกายสติปัญญาจิตใจอารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ การให้ความเป็นธรรมในการทำงานด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกร้องหรือรับผลประโยชน์จากผู้ใดบังคับบัญชา การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

กิตติศักดิ์ ม่อมพะเนาว์ (2555, หน้า 50 – 64) กล่าวถึง ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการหมายถึง ข้อกำหนดที่ให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีความรักเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการอย่างเต็มที่ด้วยความเต็มใจ ให้ศิษย์และผู้รับบริการมีความรู้และคุณธรรม ไม่กระทำตนเป็นปฏิบัติต่อความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ในทุกด้าน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่หาผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (2555, หน้า 2) กล่าวว่า จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า จากความหมายของจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

สุวิมล บุญลี (2557, หน้า 52 – 55) ได้ให้ความหมายของจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการหมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

สรุปได้ว่า จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ หมายถึง ผู้บริหารและครู ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้ผู้รับบริการได้พัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องแก่ผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

ราชกิจจานุเบกษา (2550, หน้า 50) ระบุว่าจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะโดยพึงประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์

4.1.1 ริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาทุกด้านต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

4.1.2 ส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

4.1.3 เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

4.1.4 ใช้ระบบคุณธรรมในการพิจารณาผลงานของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

4.1.5 มีความรักความสามัคคีและร่วมใจกันผนึกกำลังในการพัฒนาการศึกษา

4.1.6 ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

4.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

4.2.1 นำเสนอแง่มุมทางลบต่อวิชาชีพ ข้อเสนอไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

4.2.2 ปกปิดความรู้ไม่ช่วยเหลือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

4.2.3 แนะนำในทางไม่ถูกต้องต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพจนทำให้เกิดผลเสียต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

4.2.4 ไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับผู้ร่วมประกอบวิชาชีพในเรื่องที่ตนมีความถนัดแม้ได้รับการร้องขอ

4.2.5 ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของตนเองเป็นหลักไม่ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

4.2.6 ใช้อำนาจหน้าที่ปกป้องพวกพ้องของตนที่กระทำผิดโดยไม่

คำนี้ถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมประกอบวิชาชีพหรือองค์การ

4.2.7 ยอมรับและชมเชยการกระทำของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
ที่บกพร่องต่อหน้าที่หรือศีลธรรมอันดี

4.2.8 วิพากษ์วิจารณ์ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพในเรื่องที่ก่อให้เกิด
ความเสียหายหรือแตกความสามัคคี

ปฐมสุข สีลาดเลา (2552, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ หมายถึง หลักความประพฤติอันเหมาะสมที่แสดงถึงคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

พินิจนารถ ลำตวน (2552, หน้า 24 - 27) ได้ให้ความหมาย จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนครูซึ่งกันและกันอย่างเต็มใจ เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานแสดงออกได้ตามความเหมาะสมโดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเพื่อนครูเมื่อประสบปัญหา การให้บริการทางด้านวิชาการและสถานที่แก่ชุมชนคอยดักเตือนเพื่อนครูเมื่อกระทำผิด เป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน และครองงาน สร้างความรักความสามัคคีด้วยความจริงใจ และไม่ประจานเยาะเย้ยถากถางเพื่อนครูในทางลบ

กิตติศักดิ์ ม่อมพะเนาว์ (2555, หน้า 50 - 64) ได้ให้ความหมายของจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดที่ให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน ร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ รักษาความสามัคคีในหมู่คณะโดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม

สุวิมล บุญลี (2557, หน้า 52 - 55) ได้ให้ความหมาย จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพหมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

สรุปได้ว่า จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่

5. จรรยาบรรณต่อสังคม

ราชกิจจานุเบกษา (2550, หน้า 51) ระบุว่า จรรยาบรรณต่อสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาสิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยพึงประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

5.1 พฤติกรรมที่พึงประสงค์

5.1.1 ยึดมั่นสนับสนุนและส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5.1.2 ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในทางวิชาการหรือวิชาชีพแก่ชุมชน

5.1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อให้ศิษย์และผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

5.1.4 เป็นผู้นำในการวางแผนและดำเนินการเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาเศรษฐกิจ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรม

5.2 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

5.2.1 ไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนที่จัดเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางตรงหรือทางอ้อม

5.2.2 ไม่แสดงความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ หรือพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาหรือสิ่งแวดล้อม

5.2.3 ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อม

5.2.4 ปฏิบัติตนเป็นปฏิปักษ์ต่อวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนหรือสังคม

ปฐมสุข สีลาดเลา (2552, หน้า 7) ได้ให้ความหมายจรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง หลักความประพฤติอันเหมาะสมที่แสดงถึงคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาในด้านการประพฤติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาสิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พินิจ นารถลำดวน (2552, หน้า 24 – 27) ได้ให้ความหมาย จรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะกับสภาพของสถานศึกษา จัดภูมิทัศน์สิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เหมาะสม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้นำส่วนท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาในชุมชน และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กิตติศักดิ์ ม่อมพะเนาว์ (2555, หน้า 50 – 64) กล่าวถึง จรรยาบรรณต่อสังคมว่า หมายถึง ข้อกำหนดที่ให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และประเทศชาติ ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (2555, หน้า 2) กล่าวว่า จรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สุวิมล บุญลี (2557, หน้า 52 – 55) ได้ให้ความหมาย จรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมและผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

สมศักดิ์ มาตรทะเล (2559, หน้า 51) ได้ให้สรุปว่า จรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และประเทศชาติตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จากความหมายของจรรยาบรรณต่อสังคม สรุปได้ว่า จรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ในการอนุรักษ์ และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษา

ผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ประสิทธิผลโรงเรียน

1. ความหมายของประสิทธิผล

ประสิทธิผล (Effectiveness) มีผู้ให้คำนิยามไว้หลากหลายความหมาย แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์กรและมุมมองของนักวิชาการสาขาต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมและนำเสนอความหมายของประสิทธิผล ดังนี้

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551, หน้า 127) นิยามคำว่า “ประสิทธิผล”

(Effectiveness) ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) หมายถึง ผลสำเร็จ ผลที่เกิดขึ้น ส่วนประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในกรงาน และพจนานุกรมของ Merriam-Webster (2001) ให้ความหมายว่า ประสิทธิผลเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ จากความมั่นใจ หรือจากความต้องการ ความพร้อม ความโน้มน้าวที่ทำให้เกิดการดำเนินการขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ตลอดจนการมอง สิ่งเกิดขึ้นโดยมีมิติในเรื่องของเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง คำว่า ประสิทธิผลมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งหมายถึง 1) คุณภาพหรือระดับสมรรถภาพ 2) ประสิทธิผลของการดำเนินการที่วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างผลผลิต กับต้นทุนการผลิต (พลังงาน เวลา เงิน ฯลฯ) และ 3) อัตราส่วนของการใช้พลังงานเพื่อให้ระบบขับเคลื่อนได้อย่างคุ้มค่าตลอดจนหมายถึงชุดของประสิทธิภาพเองก็ได้

พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว (2553) สรุปความหมายของประสิทธิผลไว้ว่า หมายถึง ผลการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์หรือความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านผลผลิต (outputs) และผลลัพธ์ (outcomes) ตามพันธกิจอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ภารดี กীরติบุตร (2553, หน้า 207) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายนั้นๆ ประสิทธิผลจึงวัดกันที่ว่า องค์กรสามารถสนองผู้บริโภคสินค้าหรือบริการที่เป็นที่ต้องการหรือไม่ และสามารถบรรลุในสิ่งที่พยายามจะทำมาน้อยเพียงใด

วิทยา สนวนกุลหาบ (2558, หน้า 12) ได้สรุปไว้ว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานทั้งระบบ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ / เป้าหมายขององค์การ ประกอบด้วย คุณลักษณะที่บ่งชี้ในด้านต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ จากความมั่นใจ หรือจากความต้องการ ความพร้อม ความไว้วางใจ และมีความหมายใกล้เคียงกับประสิทธิภาพที่หมายถึง คุณภาพหรือระดับสมรรถภาพ ประสิทธิภาพของการดำเนินการที่วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างผลผลิตกับต้นทุนการผลิตและความคุ้มค่า

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน

ประสิทธิผลของโรงเรียน (School Effectiveness) ในสภาพจริงถือเป็นองค์การหนึ่ง ดังนั้น ประสิทธิภาพของโรงเรียนหรือประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงมีความหมายดังนี้

มณีรัตน์ บุญเย็น (2550, หน้า 35) ได้สรุปไว้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จในการบริหารการจัดการศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดเอาไว้สร้างความพึงพอใจแก่บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551, หน้า 92) ได้ศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่มุ่งการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทั้งผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) ด้านนักเรียนมากกว่าด้านผู้บริหารโรงเรียน มีตัวบ่งชี้สำหรับวัดประสิทธิผลของโรงเรียน 4 องค์ประกอบ คือ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. คุณลักษณะของนักเรียน
3. ความพึงพอใจของครู
4. ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

Caldwell & Spinks (1990, p. 153) กล่าวถึง เกณฑ์ประเมินความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน 6 ด้าน จำนวน 43 รายการ ดังนี้

ด้านหลักสูตร ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีจุดหมายทางการศึกษาที่ชัดเจน 2) โรงเรียนมีแผนงานที่ได้รับการวางแผนไว้อย่างสมคูล และเป็นระบบสามารถ

ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ 3) โรงเรียนมีแผนงานพัฒนานักเรียนให้มีทักษะ
ที่ต้องการ 4) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนในระดับสูง

ด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วย 1) บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนา
นโยบายของโรงเรียนในระดับสูง 2) คณะครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับโรงเรียนใน
ระดับสูง 3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับโรงเรียนในระดับสูง

ด้านทรัพยากร ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีทรัพยากรอย่างเพียงพอที่จะช่วยให้ครูทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) โรงเรียนมีครูที่มีความสามารถและมี
แรงจูงใจ

ด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วย มีผู้บริหารที่ 1) สามารถแบ่งหน้าที่และ
ทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ 2) จัดสรรทรัพยากรได้สอดคล้องกับความ
ต้องการทางการศึกษา 3) ตอบสนองและสนับสนุนความต้องการของครู 4) ใส่ใจต่อการ
พัฒนาในวิชาชีพของครู 5) กระตุ้นคณะครูให้มีการพัฒนาวิชาชีพและใช้ครูที่มีทักษะ 6) มี
ความตระหนักถึงสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในโรงเรียนในระดับสูง 7) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับ
หน่วยงานทางการศึกษา ชุมชน ครู และนักเรียน 8) มีรูปแบบการบริหารที่ยืดหยุ่น 9) มี
ความพยายามที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 10) จัดให้มีข้อมูลย้อนกลับสำหรับครูใน
ระดับสูง 11) มีการตรวจสอบแผนงานอย่างต่อเนื่อง และวัดความก้าวหน้าตามจุดมุ่งหมาย

ด้านบรรยากาศ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนกำหนดค่านิยมที่สำคัญ
2) ผู้บริหาร ครู นักเรียนแสดงความผูกพันและจงรักภักดีต่อจุดมุ่งหมายและค่านิยมของ
โรงเรียน 3) โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่รื่นรมย์ ตื่นเต้นและท้าทายต่อครูและนักเรียน
4) มีบรรยากาศการยอมรับและเชื่อถือซึ่งกันและกันของครูกับนักเรียน 5) มีบรรยากาศ
ความไว้วางใจและสื่อสารแบบเปิดในโรงเรียน 6) มีความคาดหวังในโรงเรียนว่านักเรียน
ทุกคนจะทำดี 7) มีพันธะที่เข้มแข็งที่จะให้มีการเรียนรู้เกิดขึ้นในโรงเรียน 8) ผู้บริหาร ครู
และนักเรียนมีความคาดหวังในความสำเร็จระดับสูง 9) นักเรียนมีขวัญกำลังใจในระดับสูง
10) นักเรียนมีความยอมรับนับถือผู้อื่นและความเป็นเจ้าของของผู้อื่น 11) จัดให้นักเรียนมี
ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน

วิทยา สนวนกุลลาบ (2558, หน้า 22) ได้สรุปไว้ว่า ประสิทธิภาพการจั
การศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ผลผลิตที่เกิดจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ที่ได้ดำเนินงานตามภารกิจของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียน ประกอบด้วย คุณลักษณะที่บ่งชี้ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะของนักเรียน ความพึงพอใจของครู และการสอนของครู โดยการวัดจากมาตรฐานค่าตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร

3. ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามแนวทางการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาได้ 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553, หน้า 14) คือ

- 3.1 งานบริหารวิชาการ
- 3.2 งานบริหารงบประมาณ
- 3.3 งานบริหารงานบุคคล
- 3.4 งานบริหารทั่วไป

โดยแต่ละงานมีรายละเอียด ขอบข่าย และลักษณะประสิทธิผลของงานมี 4 ดังนี้

3.1 การบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ เป็นงานที่สำคัญของการบริหารการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหาร จะต้องรับผิดชอบ ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารเป็นอย่างมาก งานวิชาการจะชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งมีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกัน คือ

- 3.1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 3.1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3.1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

- 3.1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 3.1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3.1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 3.1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 3.1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 3.1.9 การนิเทศการศึกษา
- 3.1.10 การแนะแนว
- 3.1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน

การศึกษา

- 3.1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 3.1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ

สถานศึกษาและองค์กรอื่น

- 3.1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 3.1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

- 3.1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

- 3.1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ขอขยายด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น การมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้ให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการ ดังนี้

บุญส่ง เจริญศรี (2550, หน้า 16) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการโดยสถานศึกษาจะต้องทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานภาพ

และความต้องการของชุมชนและสังคม โดยมีครู ผู้บริหารผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการศึกษาจะต้องมีคุณภาพและมาตรฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 35 - 39) สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สนองต่อความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้คำปรึกษา มีการส่งเสริมสนับสนุนและเสนอแนวทางให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียน

จากขอบข่ายงานวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจำแนกขอบข่ายงานวิชาการมีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมีภารกิจย่อยในรายละเอียดที่แตกต่างกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 กำหนดให้จัดการเรียนการสอนผสมผสานระหว่างความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันและสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 26 กำหนดให้ประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน มาตรา 27 กำหนดให้จัดทำสาระหลักสูตรตามวัตถุประสงค์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรา 30 กำหนดให้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และ มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3.2 การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ เป็นการวางแผนการใช้ทรัพยากรในองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงาน และโครงการที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการขององค์การและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีภาระหน้าที่ ดังนี้

3.2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่

กรณี

3.2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรร
งบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

3.2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

3.2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

3.2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

3.2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

3.2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจาก

งบประมาณ

3.2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

3.2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อ

การศึกษา

3.2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

3.2.11 การวางแผนพัสดุ

3.2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของ
ครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือ
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

3.2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและ
จัดหาพัสดุ

3.2.14 การจัดหาพัสดุ

3.2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

3.2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

3.2.17 การเบิกเงินจากคลัง

3.2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

3.2.19 การนำเงินส่งคลัง

3.2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน

3.2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

3.2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
ขอข่ายการบริหารงานด้านการบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความ

เป็นอิสระในการบริหารจัดการระบบ มีความคล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหาร มุ่งเน้นสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดการ เพื่อประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายกับการบริหารงบประมาณ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 40) ให้ความหมายของการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์การจุดและพัฒนาศึกษาของสถานศึกษา มีการวางแผนกลยุทธ์ จัดทำข้อมูลทรัพยากร จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ และจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา มีการกำกับ ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา

ศิลป์ชัย อวตระกุล (2553, หน้า 6) ให้ความหมายว่า งานงบประมาณ หมายถึง การจัดทำและเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการใช้จ่าย การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารการบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สรุปได้ว่าการบริหารงบประมาณหมายถึงการดำเนินการทางการเงินของเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณประกอบด้วยการจัดทำและเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้จ่ายและผลการดำเนินงานการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาการบริหารการเงินการบริหารบัญชีการบริหารพัสดุและสินทรัพย์เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้และก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและทางราชการมากที่สุด

3.3 การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้ การปฏิบัติงานของบุคลากรสามารถปฏิบัติงานตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา โดยยึดหลักการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ให้มีขวัญกำลังใจและได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน การบริหารงานวิชาการนั้นเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับงานและบุคคลที่หลากหลาย โดยมีภาระหน้าที่ดังนี้

3.3.1 การวางแผนอัตรากำลัง

- 3.3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3.3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 3.3.6 การลาทุกประเภท
- 3.3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 3.3.12 การออกจากราชการ
- 3.3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 3.3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- 3.3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- 3.3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- ขอช่วยการบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญ ที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ดังนี้

ปกรณ์ฤช อินทร์มงคล (2550, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการในการบริหารกำลังคนขององค์กรผ่านการวางแผนนโยบาย กฎ ระเบียบ และขั้นตอนการทำงาน เป็นงานที่เกี่ยวกับสมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และระยะเวลาที่เหมาะสม

พรพรรณ อินทรประเสริฐ (2550, หน้า 75) ได้สรุปว่าการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา มีความสำคัญมากเพราะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารองค์กร หากสถานศึกษาใดประกอบไปด้วยบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง คือ มีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะในงานหลัก มีคุณธรรมและจรรยาบรรณที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษา ย่อมส่งผลให้สถานศึกษาแห่งนั้นมีทั้งคุณภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่าการบริหารงานบุคคลหมายถึงการหลักบริหารในการดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์โดยการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการวินัยและการรักษาวินัยการออกจากราชการ ทั้งนี้ก็ยังคงคำนึงถึงศักยภาพในการทำงานของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อโรงเรียนและราชการมากที่สุด

3.4 การบริหารทั่วไป

การบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการงานอื่นๆ ให้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนด มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีภาระหน้าที่ดังนี้

3.4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

3.4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

- 3.4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- 3.4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 3.4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 3.4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 3.4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 3.4.8 การดำเนินงานธุรการ
- 3.4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 3.4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 3.4.11 การรับนักเรียน
- 3.4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- 3.4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
- 3.4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 3.4.15 การทัศนศึกษา
- 3.4.16 งานกิจการนักเรียน
- 3.4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 3.4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 3.4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (ท) การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- 3.4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 3.4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน
- การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์การ ให้บริการบริหารงานอื่น บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานงานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการ

บริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 65 – 74) ให้ความหมายของการบริหารงานทั่วไป หมายถึง ภารกิจเกี่ยวกับการวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการ จัดระบบฐานข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา มีการประสานงานร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้บริการและประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสนเทศแก่สาธารณชน รวมถึงการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา

สรุปได้ว่าการบริหารทั่วไป หมายถึง กระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริหารงานอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การบริหารงานนั้น บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งมีภารกิจในการบริหารทั่วไป ได้แก่การดำเนินงานธุรการการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมการประชาสัมพันธ์งานบริการสาธารณะงานกิจการนักเรียน และงานอื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนและราชการมากที่สุด

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีข้อมูลพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2, 2559, หน้า 1) ดังนี้

สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

1. ความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2556 ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่

การศึกษา และกำหนดเขตพื้นที่ การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2546 บัดนี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 และมีการแบ่ง ส่วนราชการของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 7 กลุ่ม และ 1 หน่วย ได้แก่

- 1.1 กลุ่มอำนวยการ
- 1.2 กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 1.3 กลุ่มนโยบายและแผน
- 1.4 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 1.5 กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- 1.6 กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน
- 1.7 กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์
- 1.8 หน่วยตรวจสอบภายใน

2. อำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การ กำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยมี อำนาจหน้าที่ดังนี้

2.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่ การศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนา การศึกษาขั้นพื้นฐานและความ ต้องการของท้องถิ่น

2.2 วิเคราะห์และจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงาน ในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงาน รับทราบและกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

2.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ

ในเขตพื้นที่การศึกษา

2.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้าน

การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.6 ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.7 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

2.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษา เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

2.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา การศึกษาในเขตพื้นที่

2.10 ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และ คณะที่ทำงานด้านการศึกษา

2.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา

2.12 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

3. ที่ตั้งและพื้นที่ระยะทาง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ รวม 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าอุเทน อำเภอศรีสงคราม อำเภอนาหว้า อำเภอบ้านแพง อำเภอโพนสวรรค์ และอำเภอนาทม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตั้งอยู่ที่ถนน ศรีสงคราม - ท่าดอกแก้ว บ้านปฏิรูป ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัด นครพนม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีพื้นที่ ทั้งหมด รวม 2,829.49 ตารางกิโลเมตร ระยะทางแต่ละอำเภอถึงสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีดังนี้

อำเภอท่าอุเทน	ระยะทาง	45 กิโลเมตร
อำเภอนาหว้า	ระยะทาง	28 กิโลเมตร
อำเภอบ้านแพง	ระยะทาง	45 กิโลเมตร
อำเภอโพนสวรรค์	ระยะทาง	62 กิโลเมตร
อำเภอนาทม	ระยะทาง	40 กิโลเมตร

4. สภาพการบริหารจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยการยุบรวมหน่วยงานทางการศึกษาของกระทรวงศึกษา ภายในจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอศรีสงคราม อำเภอนาหว้า อำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อำเภอโนสวรรค์ และอำเภอนาทม
2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอศรีสงคราม อำเภอนาหว้า อำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อำเภอโนสวรรค์ และอำเภอนาทม

สภาพการจัดการศึกษาใน 6 อำเภอ ในพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จัดระบบการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งดำเนินการ 3 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาในระบบ จัดการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐและเอกชน ระดับการศึกษามัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี ซึ่งจัดโดยภาคเอกชน 2 แห่ง
2. การศึกษานอกระบบ จัดการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่สามารถแบ่งเป็นระดับตามการศึกษาในระบบได้ กับประเภทที่ไม่แบ่งเป็นระดับ คือ รายวิชา หรือกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนได้รับการศึกษา หรือฝึกอบรมตามต้องการ แต่อาจเป็นการเก็บรวบรวมผล การเรียนรู้สะสมไว้เพื่อเปรียบเทียบเป็นระดับโดยใช้การศึกษาในระบบเป็นหลักในการเทียบ
3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรูปแบบการศึกษาแบบหนึ่งสำหรับผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ตามความพร้อม และโอกาสโดยศึกษาจากบุคคล

ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับการศึกษาในระบบได้เป็นรายวิชา หรือเทียบเป็นระดับการศึกษาตามความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้สะสมไว้ตลอดชีวิต ตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนด

5. ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีหน้าที่กำกับ ดูแลพื้นที่ รวม 6 อำเภอ มีโรงเรียน จำนวน 185 โรงเรียน ซึ่งจำแนกสถานศึกษาและจำนวนครูผู้สอน ดังตาราง 1 และตาราง 2

ตาราง 1 จำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	ในสังกัด		นอกสังกัด			รวม
		กลุ่ม เครือข่าย	โรงเรียน	สช.	ตชด.	พศ.	
1	ท่าอุเทน	5	44	1	2	-	47
2	นาหว้า	3	24	1	-	3	27
3	บ้านแพง	3	29	1	-	-	30
4	ศรีสงคราม	4	44	3	-	1	48
5	โพนสวรรค์	3	30	1	2	1	34
6	นาทม	2	15	-	2	-	17
รวม		20	185	7	6	5	203

ตาราง 2 จำนวนครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม
เขต 2 จำแนกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน		จำนวนครู	
		โรงเรียน ในสังกัด	โรงเรียน เอกชน	โรงเรียน ในสังกัด	โรงเรียน เอกชน
1	ท่าอุเทน	44	1	411	17
2	นาหว้า	24	1	373	7
3	บ้านแพง	29	1	287	4
4	ศรีสงคราม	44	3	515	52
5	โพนสวรรค์	30	1	424	3
6	นาทม	15	-	193	-
รวม		185	7	2,203	83

จากการศึกษาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วยสถานศึกษาที่จำนวน 185 โรงเรียน ตั้งอยู่ในพื้นที่ รวม 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าอุเทน อำเภอศรีสงคราม อำเภอนาหว้า อำเภอบ้านแพง อำเภอโพนสวรรค์ และอำเภอนาทม มีหน้าที่มุ่งเน้นส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตร กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผล ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

ไพวัลย์ เหล็งสุดใจ (2555, หน้า 87) ได้ทำการวิจัย เรื่อง จรรยาบรรณ

วิชาชีพผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า 1) จรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ จรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่บริหารโรงเรียน จรรยาบรรณในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น จรรยาบรรณในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และจรรยาบรรณต่อสังคมและผู้ร่วมวิชาชีพ 2) จรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทยมี 4 ข้อ และแต่ละข้อมีจำนวนข้อปฏิบัติดังนี้ 1) จรรยาบรรณต่อการปฏิบัติหน้าที่บริหารโรงเรียน มีข้อปฏิบัติเพื่อให้เกิดจรรยาบรรณด้านนี้จำนวน 22 ข้อ 2) จรรยาบรรณในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น มีข้อปฏิบัติเพื่อให้เกิดจรรยาบรรณด้านนี้จำนวน 22 ข้อ 3) จรรยาบรรณในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีข้อปฏิบัติเพื่อให้เกิดจรรยาบรรณด้านนี้จำนวน 14 ข้อ และ 4) จรรยาบรรณต่อสังคมและผู้ร่วมวิชาชีพ มีข้อปฏิบัติเพื่อให้เกิดจรรยาบรรณด้านนี้จำนวน 7 ข้อ

อำนาจ กิณฑาคา (2556, หน้า 84) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยด้านมากไปน้อย ดังนี้ 1) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ 2) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 4) จรรยาบรรณต่อสังคม และ 5) จรรยาบรรณต่อตนเอง และ 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเมื่อจำแนกผู้ตอบตามตำแหน่ง เพศ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด การพัฒนาความรู้ของตนเอง การปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพทำให้บุคลากรในสถานศึกษายอมรับ ในภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวิมล บุญลี (2557, หน้า 95) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า 1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีจรรยาบรรณในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการปฏิบัติตนตาม จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 โดยจำแนกตาม เพศ ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า 2.1) ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.2) ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.3) ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมด้านจรรยาบรรณต่อสังคม มีจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ มีจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพมีจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ว่าผู้บริหารควรปฏิบัติตนมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งด้าน ทักษะ และความคิด การวางแผนต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้ทันกับยุคโลกาภิวัตน์ ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ว่าผู้บริหารควรปฏิบัติตามกฎระเบียบ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียนตลอดจนนักเรียน ทั้งในและนอกเวลา ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ว่าผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ผลักดัน ให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นคนดี และให้ห่างไกลยาเสพติด ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ว่าผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เช่น สนับสนุนให้

ครูเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น หรืออบรมในหลักสูตรใหม่ๆ ที่ทันต่อสถานการณ์ และด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ว่าผู้บริหารควรสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารควรสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมช่วยเหลือและพัฒนาชุมชนที่ตนอาศัย ให้มีความสามัคคีกัน

มนัสนันท์ เกิดเยี่ยม (2558, หน้า 77 – 78) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับมาก 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน

นิรัชกร ทองน้อย (2556, หน้า 254 – 258) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาก่อนการพัฒนาระบบ โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระบบการบริหารงานวิชาการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 19 องค์ประกอบ ใน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้ามี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สมรรถนะของครู ลักษณะของนักเรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และการได้รับทรัพยากร ด้านกระบวนการมี 8 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบเป็นหน่วยระบบย่อย (Subsystem Unit) และเป็นหน่วยทำงาน (Work Unit) ของระบบการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอน

ผลการเรียน การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านผลผลิตมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ความเข้าใจในหลักสูตร ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู และความพึงพอใจของครูและผู้บริหาร และด้านข้อมูลป้อนกลับมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การรายงานผลและข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและ

3) การนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา ผลปรากฏว่า 1) นักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) สูงขึ้น 2) ครูมีความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้ระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

ประมวลรัฐ เขตต์การณ์ (2557, หน้า 75) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตยของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตยของผู้บริหาร ด้านการให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกันด้านการประสานงาน ด้านความเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญาในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่าประสิทธิผล ด้านการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารทั้ง 3 ด้านกับประสิทธิผลของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา มีความสัมพันธ์ในทางบวกสูงสุด และด้านการให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์ในทางบวกต่ำสุดและ 4) แนวทางพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แนวทางพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตยของผู้บริหาร ด้านการให้เกียรติ

และเคารพซึ่งกันและกัน ได้แก่ รับฟังความคิดเห็นและให้ผู้ที่บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบด้านการประสานงานได้แก่ ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ในเชิงบวก ทุกด้าน การยิ้มแย้ม ร่าเริง เบิกบาน การทักทาย มีบุคลิกภาพที่ทำงานด้วยแล้วมีความสุข ความเชื่อมั่น ในวิธีการแห่งปัญญา ได้แก่ การตัดสินใจของผู้บริหารอยู่บนพื้นฐานของหลักเหตุผล มีความรอบรู้ รอบคอบ มีสติสัมปชัญญะ ในภาพรวมทั้งสามด้าน ผู้บริหารควรเพิ่มพฤติกรรมดังนี้ การปฏิบัติงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเข้ารับการพัฒนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอแนวทางพัฒนา ประสิทธิภาพของโรงเรียนในด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การส่งเสริมให้บุคลากรครูพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ วิธีการจัดสรรงบประมาณถูกต้องตามระเบียบ โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การนำหลักคุณธรรม มาใช้ในการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ การสร้างและพัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูล สารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถทำให้บริหารงานได้อย่างมีคุณภาพในภาพรวมทั้งสี่ด้าน ผู้บริหารควรเพิ่มพฤติกรรมดังนี้ การฝึกทักษะการบริหารงานด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การศึกษาดูงานจากผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จและการฝังตัวกับแหล่งเรียนรู้เพื่อซึมซับจากบุคคลต้นแบบ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

Kaili และ Leno (2000, อ้างถึงใน ไพวัลย์ เหล็งสุดใจ, 2555, หน้า 152)

ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประมวลจริยธรรมและโครงสร้างทางจริยธรรมในฐานะเครื่องมือป้องกันความประพฤติมิชอบในสาธารณรัฐ เอสทัวเนีย ผลการวิจัยพบว่า ประมวลจริยธรรมหรือจรรยาบรรณเป็นที่รับรู้อย่างแพร่หลายในประเทศว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งในการควบคุมกำจัดความประพฤติมิชอบ เนื้อหาสาระของประมวลจริยธรรมเหล่านั้น แสดงถึงธรรมชาติ หน้าที่ความรับผิดชอบ และรูปแบบของประมวลจริยธรรม ตลอดจนวิธีการต่อต้านการประพฤติมิชอบในเอสทัวเนีย และโครงสร้างทางจริยธรรมก็แสดงถึงแนวคิดสำคัญในการสนับสนุนประมวลจริยธรรมเหล่านั้น แต่ก็ยังมีการอภิปรายข้อกำหนดบางประการว่าไม่เห็นความสำคัญของการสนับสนุนหลักจริยธรรมเนื่องจากนำไปบรรจุไว้ในกฎหมายระดับต่ำกว่าบทบัญญัติของรัฐสภา

Cotton และ Ashley (2003, p.12) ได้ศึกษา เรื่อง ความต้องการในการ

พัฒนาวิชาชีพความเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในมอเนเวลที่รัฐเวอร์จิเนีย ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารแสดงออกในพฤติกรรมด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพให้กับครูในด้านให้ความสำคัญในการเน้นการศึกษา ด้านการเรียนการสอน การส่งเสริมการทำงานร่วมกับคณะครูการพัฒนาการนิเทศการสอนในคณะครู การส่งเสริมสนับสนุนและปรับปรุงโครงการใหม่ๆ ให้ดีขึ้นการนำหลักการพื้นฐานต่างๆ ของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มาพัฒนาคณะทำงานการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อประกอบการตัดสินใจในการสอนและผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพแสดงพฤติกรรมออกในด้านสังเกตการสอนในห้องเรียนและหรือมอบหมายงานให้ครู อาจารย์ดำเนินการจัดตารางสอน ใช้วิธีประชุมครูภายในหมวดวิชา การจัดครูเข้าสอนคำนึงถึงความถนัดความต้องการของครูให้คำแนะนำเชิงบวกสะท้อนความคิด เพื่อปรับปรุงการสอน กระตุ้นให้ครูอาจารย์ใช้เวลาในการสอนให้มีประโยชน์สูงสุด ช่วยจัดสิ่งรบกวนเวลาในการสอน กำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรเอาใจใส่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ต่อการวางแผนการสอน เพื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาวิชาชีพ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน

Glickman และคณะ (2001, p.49) ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานที่ปรับปรุงแล้วว่ามี 12 ประการ คือ 1) ผู้บริหารที่มีความหลากหลายของภาวะผู้นำซึ่งรวมถึงภาวะผู้นำของครูด้วย 2) ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของโรงเรียน 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง 5) ได้รับการสนับสนุนจากทั้งภายนอกและภายในโรงเรียนในเรื่องเวลาเรียน การจัดกิจกรรมด้านวิชาการและคุณธรรมจริยธรรม 6) เน้นที่การเรียนการสอน 7) มีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เช่น การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน 8) มีแผนการสอนที่ดี 9) ครูมีความร่วมมือกัน 10) มีการศึกษาวิจัยเพื่อหาข้อมูลในการสร้างรูปแบบของโรงเรียน 11) มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน 12) ใช้วิธีการหลากหลายเพื่อพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน

Scott (2011, p.112 อ้างถึงใน วิรัตน์ พงษ์มิตร, 2557, หน้า 89) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนในรัฐหลุยเซียนากลาง และประสิทธิภาพของโรงเรียน เพื่อการตรวจสอบการรับรู้ของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมในรัฐหลุยเซียนาเกี่ยวกับวัฒนธรรม สภาพ

บรรยากาศความเป็นผู้นำ หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองที่พัฒนาสำหรับรัฐหลุยเซียนา การวิเคราะห์ความต้องการ โดยกระทรวงศึกษาธิการ (LDE) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนในการประเมินประสิทธิภาพของโรงเรียนและการวางแผนสำหรับการปรับปรุง จากการศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของโรงเรียน หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน สภาพบรรยากาศของโรงเรียนและความเป็นผู้นำพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมาก การรับรู้ของผู้ปกครองแสดงให้เห็นถึงผลของการสื่อสารและความร่วมมือระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง การเชิญผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมจากบุคลากรของโรงเรียนจะเป็นกุญแจสำคัญในการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนและเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องนำไปยึดเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษา ซึ่งจรรยาบรรณที่ควรยึดปฏิบัติมี 5 ประการ ประกอบด้วย 1) จรรยาบรรณต่อตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนเองให้ถูกต้อง เหมาะสม 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพเพื่อนำไปเป็นกรอบในการดำเนินงานทางด้านวิชาชีพที่ปฏิบัติให้เกิดความก้าวหน้า 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติตนต่อผู้มารับบริการในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์และลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นระหว่างสถานศึกษากับผู้รับบริการ 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนที่เกื้อหนุนต่อกันระหว่างเพื่อนหรือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพเดียวกัน และอาชีพที่แตกต่างกัน และ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติตนปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา และในภาพรวมคือสังคมที่ดีต่อไป